

GOSPODARSTVO

Godina I. — Broj. 8

LA ECONOMIA

18. septembra 1926

Dirección del destinatario
Sr. D.

GLASILO SLOVENSKIH PRIVREDNIKA U JUŽNOJ AMERICI
Organo de la inmigración productora Eslava en Sud América

IZLAZI NAKLADOM. — Edición de la Casa

«EURASIA»

BUENOS AIRES. — Calle Nueva York 3363

PRETPLATA godisnje (por año) \$ 3.00 m/n. — Inozemstvo (exterior) Dolar u/s 1.50. — Polugodisnje (por semestre) \$ 1.50 m/n. — Inozemstvo (exterior) Dolar u/s 1.—.

Naslov uredništva i uprave.

Adresa redakce a administrace

Dirección de la redacción y administración:

Ing. C. JEKOVEC, Buenos Aires, Calle Nueva York, 3363

Mali oglasi

MUCAMAS a buen sueldo se buscan varias para familias inglesas. M. Suchan, Bolívar 171.

TRAJES sobre medida, a precios económicos. Sastrería F. JURANA, Suipacha 879.

TRAJES sobre medida, a precios especiales. — Sastrería JOSE SVETLY, Ayacucho 1524.

VÝHODNÁ KOUPE

CHACRA v Paraguayi u V. Encarnación, 25 hektarů, 13 ha obděláno, 1 1/2 třtiny, 8000 kusů mandioky, 12.000 česneku, zbytek kukuřice, pšenice, ječmen, vojtěška, burské oříšky, cibule, len. Obytný dům pět místností, dva galpony, lis na cukr, třtinu a veškeré nářadí, stáje, kurník na 250 slepic, corral na 100 prasat, 400 ovocných stromů, potah, etc. prodá se následkem odjezdu do Evropy. Cena m\$ 6000. — argentinských. Bližší u fy. M. Suchan, Bolívar 171.

Firma Manufactura Algodonera Argentina, Giribone 171, hledá tkalce pro bavlněné látky. Hlaste se jen odborníci.

ZA ÚČELEM SŇATKU hledám vdovu od 30 do 45 let, samostatné hospodářství, dobrá povaha. Bližší sdělí M. SUCHAN, Bolívar 171.

HLEDA SE

12 dílovedoucích

pro novou továrnu na automobilové součástky, motory a pod. za stkvělých podmínek.

Ucházeči musí býti odborníci energií a svědomití, obeznámeni s pracemi na obráběcích strojích. Kromě toho žádají se theoretické vědomosti z mechaniky (kinematiky) a znalost trigonometrie.

Písemné nabídky s opisy vysvědčení zašlete na red. Čsl. Věst. Rivaď. 1613. Nastoupiti bude možno v prosinci t. r.

POZOR; zase výhoda!

Již jsou zde nové vzory jarních a letních modních pánských látek první jakosti!

Obleky na mírné měsíční splátky přesně dle míry zhotovuje.

G. Drápal, San Lorenzo 377 I.p.
7 1/2 kvádry po Defensa od Plaza Mayo.

Dr. JORGE DEL RIO
Odvětník — Bolívar 171

U. T. 4938, Avenida

Besplatni pravni konzultorij »Gospodarstva« Sporni i upravni predmeti ostavštine, odštete, dugovi.

Imamo svoje dopisnike u provincij i u Jugoslaviji, tako da možemo doći strankama u susret u svalsom pogledu.

Dopisivanje kasteljanski, jugoslovenski, nemački, madžarski itd.

Od 4 broja dalje šaljemo

“GOSPODARSTVO” samo pretplatnicima

NOVIM naslovnicima šaljemo na upogled 4 broja, a nadalje samo ako se pretplate.

PRETPLATA od 5. broja dalje iznosi **TRI PEĆE** na godinu, a \$ 1.50 na po godine, za fuž Amerika. Za ostale zemlje po **JEDAN I PO DOLARA** na godinu.

NIJE DOSTA, samo hvaliti, treba novinu i pretplatiti. Za pojedinca nije to mnogo, a novini veliki broj pojedinih pretplatnika već je sada omogućio, da izlazi umesto po jedan put, po **DVA PUTA MESEČNO**, i to umesto na 4 str, na **OSAM do DVANAEST** stranica.

ISKRENA HVALA svim dosadašnjim pretplatnicima, jer oni su nam taj napredak omogućili.

LA INMIGRACION YUGOSLAVA

Opinión del Cónsul General Argentino en Belgrado

Don Celso D. de Barrios, Cónsul General de la República Argentina en Yugoslavia

inmigrante yugoslavo. Por eso insertamos su declaración en nuestra hoja dedicada justamente a los problemas tocados por el señor Cónsul General Argentino.

«—He procurado por todos los medios — dijo — orientar la inmigración de aquel país hacia la Argentina, teniendo en cuenta que la mayoría de la población yugoeslava se dedica a las tareas rurales y en particular a la agricultura, como así también que la forma gente sana, sobria y trabajadora, la que con su labor honesta contribuiría al engrandecimiento y al progreso de la República.

Alrededor de cinco mil familias de la Vojvodina, integradas por excelentes agricultores descendientes de húngaros y alemanes, me manifestaron su interés por radicarse en la Argentina, pero previamente deseaban obtener tierras aptas para poder desarrollar sus actividades, pagaderas en plazos y condiciones equitativos. Esta gestión, que mereció mi mayor apoyo, no alcanzó todavía el resultado que se anhelaba, en virtud de no contar aún el país con la necesaria ley de colonización.

En uso de licencia, que le fué otorgada por sus superiores, se encuentra en esta Capital el señor Don Celso D. de Barrios, Cónsul General de la República en la Capital de Yugoslavia desde el mes de Abril de 1922. En ocasión de su llegada la prensa porteña ha publicado su opinión sobre el valor de la inmigración yugoeslava para la Argentina. Habiendo actuado ya casi 5 años en nuestra patria nadie puede ser más autorizado para apreciar en todos sus aspectos el carácter del

MEXICO 990 II. POSCHODÍ V LEVO
POKOJE PRO 1 NEB 2 PÁNY SE STRAVOU

Sin embargo, bien puede ser que ella alcance una solución favorable, puesto que uno de los motivos que me indujeron a regresar a Buenos Aires radica, precisamente, en el propósito de ultimar los trámites que inició ante el Consulado con tal objeto una gran empresa privada de fomento agrícola de reciente fundación y a cuyo frente se hallan personas de reconocida honestidad y capacidad financiera.

En efecto, los directores de la citada empresa me significaron que se hallaban dispuestos a radicar a todas aquellas familias en campos de su propiedad, siempre que el Gobierno argentino no opusiera dificultades en cuanto se relaciona con el traslado de las mismas a la República.

La emigración yugoslava hacia la Argentina — terminó expre-

sándonos el señor de Barrios, — que se inició con tan buenos auspicios en el curso de los años 1923 y 24, se ha reducido actualmente en gran forma, no por ser excesivas las exigencias de las disposiciones que rigen para la inmigración, como se dijo en cierta oportunidad, sino debido a la carencia de la ley de colonización, que cada día se hace más indispensable.

Hasta que ella sea sancionada no deben, a mi juicio, omitirse esfuerzos para atraer esa emigración, pues insisto en manifestarles que la constituyen elementos trabajadores y correctos. Tan es así que, según las estadísticas policiales del año 1926, no fué pron-
tuariado como elemento disolvente ni procesado por delitos comunes ningún hijo de aquella tierra residente aquí.

svoje priznanje — a preko njega našoj domovini — izabравši ga na VII. skupu predsednikom ove najuzvišene inštitucije, do kove se čovečanstvo dosele ikada moglo podići. Bilo bi suvišno naminjati, od kolike je vrednosti to priznanje toli za značenje naše države, koli osobno za njega koji nas predstavlja. To priznanje je vidni izražaj, da se stavlja našu državu na isti stepen sa ostalim najnaprednijim narodima na svetu, i da i mi sami moramo gledati na ovakove svoje predstav-

nike sa nešto višeg stanovišta, nego je stanovište stranačkih obzora u našoj vlastitoj kući.

Od simboličkog je značaja, da je našeg delegata kao predsednika Lige dopala čast, da primi u njezinu sredinu kao novog člana Lige Nemačku, on sin onog dela našeg naroda, koji ima istoj Nemačkoj da zahvali na svojoj albanskoj Golgoti. Ova činjenica pokazuje, da moralna veličina našeg naroda odgovara veličini njegovog junaštva, i tvori jamstvo, da je budućnost naša.

Oko zadace „Gospodarstvo“

I.

Našim čitaocima je poznato, u kakovim je okolnostima bilo pokrenuto »Gospodarstvo«: u vreme, kad nismo imali nijedne novine, pa time i nikakove mogućnosti, da se javno raspravlja o raznim životnim pitanjima naših naseobina. Ta se pitanja može porazdeliti u dve skupine: formirati naseobine u nacionalnom i patriotskom smeru, i jačanje njihove gospodarske snage.

Ostavljajući rad oko prve skupine pitanja na brigu i pozornosti drugima, koji su pozvaniji da se bave njima, »Gospodarstvo« želi raditi najpre i izravno na polju proučavanja i raspravljanja druge skupine: gospodarskih pitanja. Ova može se porazdiliti u glavnome ovako:

Velika naša poduzeća, koja su se razvila osobito s one strane Kordiljere, još onda kad naše države nije niti bilo, koja znadu sama braniti svoje interese i za koja se reducira važnost konsulara na formalno overavanje dokumenata.

Srednji stalež privrednika, zanatlija, trgovaca, poduzetnika i osobito poljoprivrednika.

Radnička skupina, koju tvore osim mornara, težaci, koji umesto da napreduju na polju zemljodelstva, zbog pomanjkanja svake gospodarske organizacije propadaju kao fabrički proletarijat.

Za rešavanje gospodarskih pitanja svih ovih skupina, osim prve, treba suradnje između njihove privatne inicijative i promicanja sa strane naših zvaničnih činitelja. To je moguće postići isključivo putem organizacije i preko novine, koja inapri neprestano da budi klasnu svest svih tih skupina.

»Gospodarstvo« ima u ovom sklopu tolikih vitalnih pitanja u

vidu osobito najglavnije, to jest privrednu organizaciju poljoprivrednika. Naše je naime mnjenje, pa i naše rosarijske naseobine dokazuju to najbolje, da si naš iseljenik težak sa malim iznimkama jedino na osnovi zemlje može da stvori položaj, koji ne bude većito kuburenje, kakovo nam nude naše množice po mornarskim i radničkim predragijama. Tako da treba upreti sve privatne i službene snage oko toga, da naše težačstvo ne bude prisiljeno, da dolaskom u Argentinu napušta svoje zanimanje i uzima drugo. Bogastvo ove zemlje leži za naše težačstvo u poljanama provincija Buenos Aires, Pampa, Santa Fe, Corrientes, Entre Ríos itd. a ne u Berissu, Zaratima, Ensenadi, Boci i Dock Sudu.

Naš trud, iskustvo u ovoj zemlji i dobra volja biti će posvećeni u prvom redu ovoj zadaći; radićemo u pravcu agrikulturnog organizovanja i staleškog promicanja zemljodelaca.

Da »Gospodarstvo« odmah u ovo malo prvih brojeva nije moglo razviti rad u naznačenom smislu, nije samo u toj okolnosti, da je tekjedva počelo izlaziti, nego pošto kako rekospo osim privatne inicijative sa strane iseljeničtva, treba i službene suradnje; sa razumevanjem problema, promicanjem organizacije i vršenjem funkcije koordinacije raznih pitanja i činitelja, te izgradnje sistematskog programa.

A u tom smislu za iseljeničtvo izgubljene su dragocene četiri godine jer je nesrećnom okolnosti naše službeno zastupstvo bilo povereno licu, koje je skroz indiferentno za sva ova pitanja zbog uzroka, koje smo u »Gospodarstvu« već podrobnije posmatrali.

Držeći se jedne pravilne narodne poruke, da je tek onda mogu-

NAŠ DRŽAVNIK NA CELU LIGE NARODA

Liga Naroda osnovana bila je posle strašnog svetskog rata u svrhu, da bi se došlo do nekog sredstva i organa, preko kojega bi se moglo tražiti sredstva za izgladiti mirnim načinima sporna megjunarodna pitanja, i puteve, kako u budućnosti izbeći ratove. Njezini članovi mogu biti samo države.

Oko te svoje zadace radi Liga sve od osnutka oprezno, ustrajno i sistematski. Naravski da uz najveće poteškoće i zapreke, ta ratovanje je zlo, koje prati ljudsko pokolenje otkako je osvanulo na zemlji.

I naša Jugoslavija je članom Lige odmah od njezina osnutka, a u raznim njezinim komisijama sugjeluju takogjer naši delegati. Oni imali su časnu a vanredno tešku zadaću, da brane interese svoje domovine na ovom megjunarodnom forumu, koji nas tako slabo poznaje i gdje ima toliko tako jakih nama neprijateljskih interesa. Preko svojih opunomoćenika naša je Jugoslavija nastupala uvek kao ozbiljna megjunarodna jedinica, koja je pokazala razumevanje za položaj na megjunarodnom poprištu, za realnost prilika i najbolju volju, da je iskren činitelj mira pa da se tako omogući sregjivanje prilika, poremećenih svetskim ratom i njegovim strašnim političkim i gospodarskim posledicama.

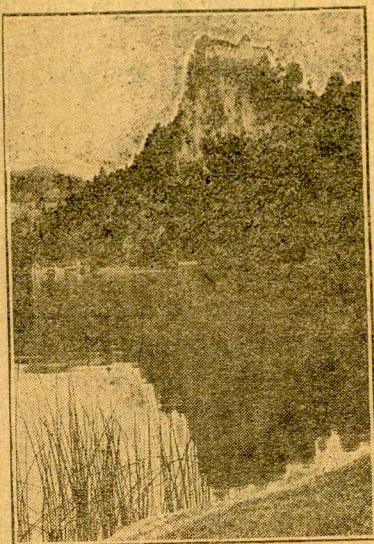
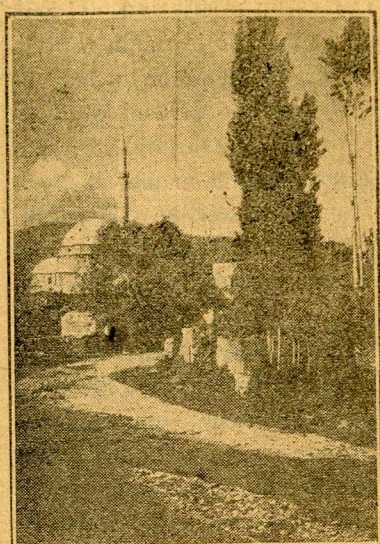
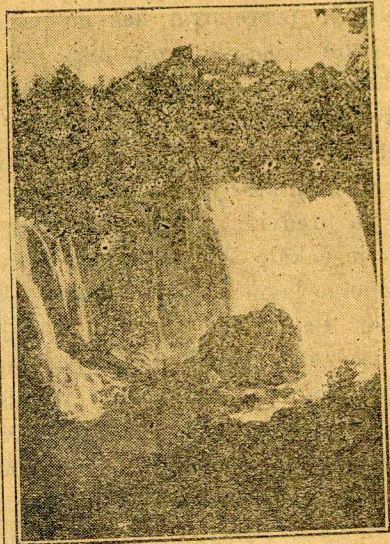
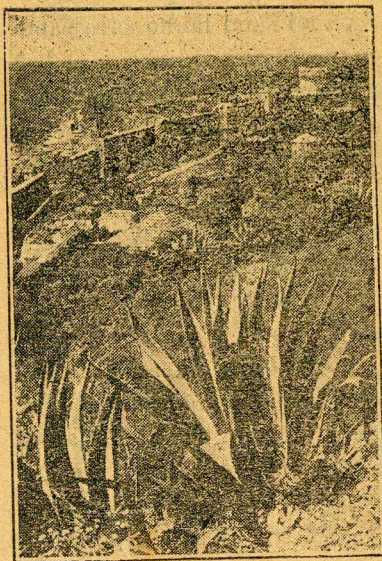
Njezini je ugled bio sve veći u tom omeru, u kojem su se sredjivale prilike doma. Sve uvažava-

juće priznanje postigla je osobito, kad je mogla poslati u Ligu delegaciju, u kojoj su bila zastupana sva tri naša plemena. To se je dogodilo onim momentom, kad je bio članom naše delegacije kod Lige vojvoda Hrvata, Stjepan Radić, čije je sugjelovanje bilo jasno memento raznim »prijateljima«, da mogu staviti u arhiv svoje nade, da će razbiti našu ujedinjenu domovinu izigravajući jedan deo naroda protiv drugoga.

Taj ugled naše države dignut bio je još više veštim nastupanjem Male Antante, odlučujućeg činitelja u politici u Srednjoj Evropi.

Osobita zasluga na našim uspesima na tom megjunarodnom forumu megjutim ide dr. Momčilu Ninčiću, sveučiliškom profesoru i zastupniku, koji je uvek bio prvim delegatom našeg izaslanstva. Vodeći megjunarodnu našu politiku bez prekida već nekoliko godina, znao je dati joj stalan smer, i očuvati ju od upliva mentalnih demagoških uticaja i tendencija, bez kojih nije moglo biti u poratnoj nesregjenosti, kod organizovanja naše mlade države. Uspeo je, da uspešno ustraje kod te svoje nepopularne zadace doma, a kod Lige Naroda, da pobeđuje sistematski poteškoće, predsude i prigovore našim interesima. Najbolji umovi od 50 država imali su tokom niza godina priliku, da ocene moralne i intelektualne sposobnosti tog predstavnika našeg plemena i države. A sada su mu izrazili to

YUGOSLAVIA EN ILUSTRACIONES (De la obra «Orbis Terrarum»)

DUBROVNIK en Dalmacia, sobre el Adriático. JAJCE, antigua capital del Reino de Bosnia en el siglo XV.

PRIZREN en la vieja Serbia, con la mezquita de Sinan Bajá. BLED en Eslovenia, lugar de veraneo del rey Alejandro.

NASA KRALJEVNA U SLIKAMA

Preda mnom na stolu leži nov album od 192 fotografija velikog formata s natpisima u njemačkom, engleskom i francuskom jeziku i s predgovorom na njemačkom.

«Jugoslawien. Slowenien-Kroatien, Dalmatien-Montenegro, Herzegowina-Bosnien, Serbien. Landschaft, Baukunst, Volksleben.» Sastavio ju je Kurt Hilscher, a izdalo d. d. Ernst Wasmuth u Berlinu, ove godine.

Ova knjiga, vrlo lijepo uvezana, pripada zbirci «Orbis Terrarum», kojoj je zadatak, kao što na uvojkupiše, da malo pomalo prikaže u potpunom pregledu prirodne ljepote, graditeljstvo i narodni život svih krajeva i naroda na zemlji. Svaka biće majdan geografskih, etnografskih, umjetničkih, botaničkih i geoloških podataka. «Orbis Terrarum» ima svoje mjesto u svakoj biblioteci kraj Atlasa i kraj Enciklopedije.

Da li ova knjiga o našoj mladostnoj Kraljevini odgovara svojoj svrsi? Ja odrešito tvrdim da ne. Ona je negdje preobilata, a negdje sasvim oskudna. Tako, na primjer, ne donosi ni jedne same slike iz sve Vojvodine, a dvije negdašnje nezavisne kraljevine dale su jedva po dvije slike i to, Srbija, od g. 1913, Beograd, koji je tu jedva crna silhueta, i djelomični pogled na Smederevske bedeme, a Crna Gora Njeguški put, »Kanice«, i jednog običnog Crnogorca, u stajaćem ruhu s latinskom obućom i revolverom za pojasom, ali, on nije »guslar«, premda ima gusle u rukama. Zar ove tri specifično srpske zemlje

nijesu imale još koju umjetninu ili prirodnu ljepotu? Da barem vidimo Frušku Goru, ili sičevačku gornjačku klisuru, ili Kazan, da znamo da i mi imamo komad Dunava, ili crnogorske gudure, ili koji vidik kraj ponosite Morave ili koji manastir iz pitome Šumadije, i li Kosovo s Gračanicom i Šarom planinom,

Pa Kosmaj, Cer i Rudnik, gde [silni zlotvor krete I urakanskim letom grunu o naša [vrata, Gde no je duh Bajarda vodio [naše čete, Gde no je mladi David srušio [Golijata,

tu imamo obilje prirodnih i umjetničkih ljepota, i narodnih uspomena, da se njima ponosimo i da ih tugjincu prikažemo.

S druge pak strane nalazimo u albumu preobilatost slika. Dubrovnik, koji pisac (bez jednom u zagrada) postojano zove Ragusa!, dao je 20 slika, Trogir 9 njih, Jajce 5, Sarajevo 11. To su vrlo lijepe slike, ali u zbirci, kojoj je zadatak da prikaže svu našu zemlju, nema razmjere, kada je iz glavnoga grada uzeta samo jedna, a iz divnog Zagreba tek vrata od stolne crkve.

Pa još da je rečeno Zagreb, nego uvijek Agram, kao kada je izlazila Agramerica, koja se, Bogu da je hvala, i sama pretvorila u »Zagreber Tageblatt«. Jednako tako pisac u Dalmaciji zadržava talijansku toponimiju, a u Makedoniji tursku — Uskub etc. — što nas doista vrijeđa. Ovo isto treba zamjeriti i posljednjem izdan-

ju velikog Stielerovog Atlasa. Ja stavljam na srce pozvanim faktori u Beogradu i Zagrebu, tima dvema našim prosvjetnim središtima, da uznastoje da ovaj pokor već jednom prestane.

Isto tako slabo su prikazane narodne nošnje. Ima ih jedva nekoliko, i to mahom iz Bosne, Sandžaka i Makedonije, dakle gdje su najviše na njih imale uticaja tugjinske, turske i arbanaške nošnje, a naših čisto narodnih nigdje ne nalazimo.

Još treba zamjeriti slabi izbor slika, gdje se više pazilo na estetičku stranu, dok je u ovakom djelu trebalo da budu više tipične, pa makar bile i šablonske. Evo ću uzeti u obzir neke iz Boke Kotorske, kraj koji mi je najbolje poznat. Tu imamo tri divna grada, vilovita izgleda u cjelini, kada se motre s morske strane. Pa kako nam ih prikazuje ovaj album? Od Kotora (g. pisac veli: Cattaro) vidimo jedino poštena Šuranjska vrata i iznad njih nešto Kaštela; od Herceg-Novoga (pardon: Castelnovo) samo gubiću mu, »citadelu«, s pogledom do Zelenike; a od mog rodnog mjesta Perasta, djelomički pogled na zvonik »gospo« od Rozarija »mjesto doista veličanstvenog vidi-ka čitavog grada usred koga »toržestvuje« vitki zvonik svetog Nikole. Druga dva peisaža iz Boke, a takogjer i otoči pred Perastom, više su vještački uokvirene slike, nego li znavstveni geografski sminci, što bi imali biti u ovakvoj knjizi.

A to se isto može reći i za one trepetljike kraj vodenice »u okolini Trebinja« (str. 99), koje su tako općenite prirode, da bi jednako ispod njih moglo stati napisano

»iskraj Buenos Airesa« ili »vodénica na Flosi«.

Sastavljač ovog albuma kaže u predgovoru da je bio pozvan od naše vlade da kao njezin gost propu-putuje našom otadžbinom i o njoj sastavi djelo, kao što su njegova o Njemačkoj, Španjskoj i Italiji, pa da mu je stavila na raspoloženje tumače za jezik, automobile, i dala preporuke za velike župane i ostale vlasti, koje su mu sve najsrđnije izišle u susret.

Sam kaže: mir war Jugoslawien vor vor meiner Reise dorthin ein mit sieben Siegeln verschlossenes Buch», a to će reći da je on došao u nas od prilike kao da je s mjese- ca pao. Zato mu je valjda djelo ispalo onako sakato. Na me pravi utisak kao da je to više neka austrijska Jugoslavija, nego li Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca. Naša vlada, koja je kumovala ovom djelu, treba dakle da se pobrine za novo ispravljeno i potpunjeno izdanje.

Ja bih za ovo preporučio što slijedi.

Zadržati od prilike polovicu, jedan stotinak, slika iz ovog albuma, pedesetak njih sasvim izbaciti, a pedesetak samijeniti zgodnijima. To bi ih bilo stotinu i pedeset, a još toliko dodati novih, većinom iz ovjgje zaboravljenih krajeva: iz dvije stare kraljevine, iz Vojvodine, a iz stare banovine. Karta naše kraljevine da bude viša i bolje izragjena, a ne bi bile suviše ni statistične tablice, kao na primjer one u medic. albumu Dra. Štampara, i tu svuda da se poštuje naša narodna toponimija. Predgovor bi trebalo preraditi, i uz njemački dodati mu i engleski i francuski tekst, a, naravno stvar, uz obi i prevod na naš je-

zik, u kom bi takogjer trebalo da se čitaju i svi nazivi pod slikama.

Tako bi smo dobili krasan album, koji bi pronio s kraja na kraj svijeta poznavanje i ljepote naše otadžbine, koliko se god prostire, unakrst sve

Od Triglava do Maleša,

Od Jadrana do Temeša,

kaošto sam je ja označio u dva stiha onog dana kada smo u početku velikog svjetskog rata ovgje u Buenos Airesu osnovali rodoljubno društvo za Narodnu Obranu »Jadran«. To bi za nas bio ogromni moralni dobitak.

N. S. Crnogorčević.

OKO ZADAČE »GOSPODARSTVA«

(Nastavak sa str. 2)

će sijati i opravdano očekivati dobru žetvu, ako se je iskrčilo i otrebilo zemlju, »Gospodarstvo« upreće sve sile da suragjuje kod izradnje povoljnih preduveta za zajednički rad na svim poljima, gdje se radi o interesima iseljništva.

Zato mora da posvećuje pažnju u prvom redu pitanju našeg zastupstva, jer je bes svake sumnje, da nosi glavnu krivdu na sadašnjoj dezorijentaciji iseljništva sadašnji nosilac funkcije zastupstva države. Ovo zbog njega nije bilo na svom mestu, pa da izvrši sa svoje strane preduvet za organizovani napredak, kako je gore spomenuto. Tako nije moglo doći ni do oživotvorenja drugog dela programa, koji stoji do privatne inicijative sa strane iseljništva.

Iz naravnih obzira svaka zdrava privatna inicijativa bivala je poverena njemu na razmišljanje i preporuku. Sve propadale i umirale su na njegovom stolu. Zato se »Gospodarstvo« bori za novi poredak i promenu, da se tako oživotvori uvete za pozitivan rad u smeru iskrene suradnje zasebnih inicijativa sa inicijativama službenog predstavništva i potpore, koje je isto dužno po svom značaju da iskazuje svakom naporu, ako je posvećen dobru naseobina.

A sadašnji službeni predstavnik

ne samo da ne razvija službene inicijative, u dobrobit iseljništva, nego ubija izravno ili neizravno i privatnu inicijativu. Svi smo svedoci, na koji je način ostavio celu našu Južnu Ameriku bez novine, svi vidimo žalosni osud Ogranaka J. N. Obrane, koji postoje samo još u memoriji starijih članova naseobina i is pečata koje čuvaju bivši odbornici; umesto da su postali izvorom novih inicijativa, novih snaga i poleta. Videli smo posle rata kako su se i najveći državni organizmi prilagodili novim potrebama i prilikama, pa bi bilo još laglje preudeti ciljeve jedne uže društvene ustanove, kojoj je iseljništvo život dalo, i od završetka rata g. 1918 pa do dolaska zastupnika nove države 1922. požrtvovno nastavilo u želji i nadi, da će se njegovim dolaskom uzeti u ruke reorganizaciju postojećega, da se stvori života sposoban organ za izvagjanje novog programa u novim okolnostima.

I osim toga predložen bio mu je formalan predlog za gospodarsku organizaciju naseobina sa središtem u Rosariju; on je prešao preko njega, ko da je uyregjen, da si ko drugi osim njeja usugjuje imati pravo na razmišljanje i inicijativu. Učinilo mu se predlog za zbor uglednih članova naseobina u svrhu proučavanja aktuelnih pitanja iseljništva i organizovanja rada oko njih. Taj predlog nije izišao iz kancelarije g. konsula niti je on upitao koga za mnjenje o njem.

Mesto generalnog konsula nije nikakova sinekura, niti generalni konsulat župski ured, gdje se udaraju pečati i stavljaju potpisi na nekoliko šablonskih dokumenata. Napose ovaj u Argentini ima osobito značenje, te mora postati živi izvor rada oko nacionalne, socijalne i gospodarske dobrobiti iseljništva. Ko preči pravilan rad ili je indiferentan za zdravo podhvatanje, treba da se ukloni i ustupi mesto boljem, sposobnijem i svesnijem službeniku.

Primorski Slovenci v Argentini

Antofagasta, 14. avgusta 1926.

Dobro je prorokoval naš go-riški Simon Gregorčič, ko je pisal o **krvavi** Soči, predstavljajoč si pred svojimi duhovnimi očmi vse strahote in grozote vojne, ki so jih morali prenesti njegovi potomci; ni pa predvidel vsega gorja, ki nas je čakalo šele po končanem zmagoslavnem boju proti »junakom Caporetta«. Presvež je še pri vseh nas spomin na potek svetovne vojne in vsi znamo v čem leži junštvo naših sedanjih gospodarjev, no, vendar je dobro včasih osvežiti ta spomin posebno z ozirom na zaključek vojne, na njihovo zmagonosno prodiranje v našo zemljo. Njihove bele zastave, njihov mandat od zaveznikov kot nosilcev reda in miru, značilo je okupacijo naše zemlje potom čisto navadne goljufije. Njihove obljube in izjave dane narodu v proglasih ob njihovem prihodu, naj govore o veličini njihove podelosti in veličini njihovega junštva.

Zločinske mere, fanatizem in brezobzirnost, s katero so nas mučili tekom zadnjih 8 let, njihovo cili tekom zadnjih 8 let, njihovo ricinovo olje, bombe in gorjače v rokah črnih sraje, dovedlo je večino nas do onemoglosti, do neke duševne apatije in bolestnega otopljenja, do stanja, ko smo izgubili skoraj vso vero v pravico, človečanstvo, jugoslovenstvo, in izgubili nado, na dogledno boljšo bodočnost. Musolinijeva brezobzirna, imperijalistična politika žanje že sadove, kajti naš narod zapušča v trumah rodno grudo in se podaja v daljne kraje, čez Ocean — v Ameriko — s trebuhom za kruhom...

Začasno se moramo udati usodi in neizprososti življenja. No obenem trdno verujemo, da bo tudi tukaj zgodovina šla po poti vse-miskega zakona ravnovesja: vsakemu učinku — določena posledica vsakemu zlu sorazmerna kazen.

To je samo vprašanje časa, katerega pa mi sami lahko skrajšamo ali pa podaljšamo, kakšna je pač naša samozavest in tej odgovarjajoče delovanje. Kar nas pa sedaj najbolj zanima in kar nas mora zaskrbeti je stanje in živlenske razmere teh naših izseljencev v novi, tuji zemlji.

Kar najprej pade v oči, je dejstvo, da smo v pogledu mednarodnih odnošajev in zaščite, prepuščeni popolnoma samim sebi. Čeravno imamo, kot italjanski podaniki, svojega legalnega zastopnika v osebi italjanskega konzula, vendar mislimo, da ni potrebno posebej omenjati, da naši ljudje vnaprej znajo, da razem vizuma, katerega pa treba itak plačati, ne morejo pričakovati ničesar.

Kot Jugosloveni rajše bi iskali pomoči in opore jugoslovenskega konzulata, ali nesreča je v tem, da ta legalno ni dolžan skrbeti za svojo krvno bračo in nas **legalno** niti zastopati ne more, ker smo mi tuji državljani. Da smo sinovi kakega drugega **bolj zavednega** naroda, ali pa da so naši jug. diplomati drugega kova, znal bi tak konzulat nači pot, da svojim pomaga, da jih drži skupaj in da jim vlije ognja v vero na dan združenja. No, dokler ima Jugoslavija take konzulate, ki izobe-

=====

Jovan OSTOJIĆ TOŠKOVIĆ
Buenos Aires, Calle Suipacha 805
U. T. 44, Juncal, 5295

Izveštavam cijenjeno općinstvo, da sam zatvorio svoju posredničku kupoprodajnu kancelariju i salon za dame u ulici Viamonte 665 i otvorio jedno od najmodernijih trgovina kupoprodaje i to u gore naznačenoj ulici, pod imenom **»ASTRA«**, gdje kupujem i prodajem: briljantske, biserne i srebrne nakite, srebrne, poreulanske i kristalne servise, umjetničke slike, fine kancelarijske i sobne namještaje, muške i ženske haljine od svile, y štofa, za zabave i ulicu, svilene, štofane i krznjene kapute, kožuhe, šešire itd. Sve te stvari su od najboljeg materijala a po neverovatnoj jeftinoj cijeni. Sve možete si nabaviti u kući **»ASTRA«** ili preko nje.

Dogjite pogledati moje zalihe, da se osobno osvjedočite.

Ne zaboravite, da su ekonomija, ušteda i dobra obuka od velikog značenja za svakog a osobito za iseljenika.

=====

JORGE GRUBAŠEVICH

Calle Suárez 410

Buenos Aires — Boca

Jugoslavenska Knjižara i

Papirnica

Pišite po katalog!

Odrema novac u Dinarima za sva mjesta Jugoslavije. Prodaje putne listove (Šifkarte), tako isto za dolazak (Llamadas) za sva mjesta Jugoslavije

Gragjevno Produzece-Osnovano 1912

A. GOBICH

Sitio de Montevideo 660 - Lanus F. C. S.

Proračuni, naerti i gradnja kuća za obitelji, chalea, dvorana, skaladišta, mostova, željeznica itd.

Specijalista za železni beton (cemento armado) — Izvršilo već opetovano kuće do devet spratova.

Male obiteljske kuće grāde se na umerene mesečne obroke.

Zaposluje najbolje naše inženjere i druge strukovne sile, te isključivo naše radnike. Kad radi dobro naša tvrtka, zaradi dobro i naš radnik-iseljenik.

Željene informacije i podatke možete dobiti usmeno ili pisмено na gornjem naslovu.

Dr. Angel Cosulich

Médico del Hospital Rawson

Ha trasladado su consultorio a:

Rodríguez Peña 274

U. T. 38, Mayo 1711

Consultas de 3 a 6.

šajo celo italijanske zastave, ne moremo pričakovati nikake moralne opore. Velja za nas v visoki meri pregovor: zanesi se nase i na svoje kljuse.

Kdor ima izkušnjo in pozna težkoče in nevarnosti življenja v južno-ameriških zemljah, posebno pa v mestu kot je Buenos Aires, kjer jih na tisoče živi na račun ubogih, naivnih izseljencev, katerim s prevaro in zvižajo izvečejo čestokrat krvavo zasluženi denar, kjer te vsakdo skuša odreti do kože, kjer se pri večini smatra poštenje kot nekaj preživeli sentimentalizem, ta si lahko predstavlja vse tisto gorje, ki je prihranjeno mnogim našim ljudem. To pa posebno radi tega, ker ne znajo v večini slučajev kake nezgode, kam in na koga se obrniti. Brezdelje, bolezen, to so stvari, ki mnoge uniči. Posameznik je v takem slučaju brezmočen in slaboten kot dete.

No zavedumo se, da nám ostaje samo ena pot — če smo organizirani. Posebno danes, ko je potežja in neizprosnejša in katera je še posebno stopnjevana v mestu, kot je Buenos Aires, kamor so se skupili izseljenci malodane vsi narodi za istim ciljem, mora se vsaka narodna skupina organizirati in skupno ščititi svoje interese. Eden za vse, vsi za enega. To je geslo naš spas.

Tu v Buenos Aires, kjer si leta 1923 lahko preštel še vse Slovence na prstih obeh rok, nahaja se jih danes — po preteku pičlih treh let — okoli 10.000 — v pretežni večini seveda Goričani. Ta

JUGOSLOVENIMA U BERISSU I OKOLICI

stalvljamo do znanja, da smo poverili svoje zastupstvo gospodinu Petru STAPICU, calle Montevideo 493.

Tako će svi oni, koji žele doznati u stari kraj novac, koji žele preko nas kupiti prevozne listove koje-gagod društva, ili pozivne prevoznice, imati pri ruci naslov, potrebna razjašnjenja ili željene obavesti.

M. SUCHAN, Bolívar 171, Buenos Aires.

skupina je po svojem številu zelo važna in postala bo še pomembnejša, ker stalno narašča. V uspeh posameznika in potom posameznika cele skupine verujemo lahko samo ob dobri organizaciji. Samo tako lahko napredujemo in pridemo do cilja, kateri je nam vsem enak in kateri nas vsled tega mora še bolj vezati.

Organizacija bodi naša misel.

Vstvaritev organizacije, v kateri bilo mesta za vsakega Slovenca kateregasibodi političnega ali svetovnega nazora in za vsako Slovenko, bodi naša najbližja naloga. Primer naj nam bodo skupine drugih narodnosti, od katerih niti ena ni bez svoje organizacije.

Predvsem: spoznajmo se, in nas časopis »Gospodarstvo« bodi naša vez.

R. L.

DRUSTVA

ZABAVA DNE 19. O. M. U KOKRIST BRACE NAŠE U DOMOVINI, KOJA SU POSTRADALA OD POPLAVE.

— Od strane Kola Jugosl. Sestara i Jugosl. Društva Uzaj. Pomoći u Buenos Airesu, povelja se je akcija za upriličenje jedne zabave, sa namjenom čistog prihoda i za prikupljanje dobrovoljnih prinosa u gornju svrhu.

Zabava će se obdržavati u dvorani Jugosl. Društva Uzajamne Pomoći Almirante Brown 721 u 3 sata poslije podne u nedelju 19. o. m. Dobrovoljni se prinosi primaju kod jednog i drugog od pomenutih društava — kao i na dan zabave pri blagajni — a imena će darovatelja biti oglašena putem novina.

Moli se i poziva sve Jugoslavena da podupru ovu akciju pa bilo to i sa najmanjim doprinosom, jer ma kako mi bili udaljeni od braće naše — jauk njihov čujemo, bol njihovu osjećamo, a tešku nesreću njihovu želimo i moramo ublažiti! — Buenos Aires 7 septembra 1926. — Za Upravu Jug. D. Uzaj. Pomoći. — Za Upravu Kola Jug. Sestara. M. Konani, presjednica. v. r.

PENSION »ZORKA«, FLORES

Poznata slovenačka cistoka. Najbolja opskrba. Prilika za konverzaciju u engleskom, nemačkom i kašteljanskom jeziku.

Sobe s hranom ili bez hrane — od \$ 80 dalje.

Calle Ramón L. Falcón 2207

Jedna kvadra od Rivadavije, visina 6700.

»HRVATSKI RADIŠA«. — I. juž. am. grana dogovorno sa centralom prirediće u svoje vreme »Radišin Dan« s našim prijateljskim društvima.

Na tim priredbama istupiće se sa biranim dnevnim redom.

Nadamo se, da će sva naša javnost podupreti u svakom obziru ovaj naš gospodarski in humanitarno važni podhvati.

Za I. j. a. granu »H. R.«: Stjepan Rukavina, calle Anchoris 152, Buenos Aires.

PRIMETBA

U svom 2. br. od 1. o. m. naš odvažni list »Pravda« donio je članak pod naslovom »Jedna nesnosna situacija.« U članku se brani rad gener konsula a njegove pogreške pokušava se baciti na legja našeg urednika.

Prostor nam ne dozvoljava, odgovoriti mu ovim brojem. To će se učiniti u sledećem.

NASA GOSTIONICA U MENDOZI

Fonda »Nueva«, calle Belgrano 1366, Mendoza.

Jedno pol kvadre od željezničke stanice, toči razna pića, poseduje udobne spavaće sobe, i ugošćuje sa izvrsnom hranom, a sve to za niske cene.

Vlasnik: Luka Vukasovic.

Señora

Vd. que tiene hijas y sobrinas casaderas

Revistas de bordados: Bordado en blanco \$ 0.45; bordados y labores, 0.40; »La Moda Porteña«, 0.30.

Figurines de moda: »Weldons« para señoras, con moldes, a pesos 0.75; »Weldons«, para niños, con moldes, 0.60; »La Mode de Demain«, 0.90; »Toute la Mode«, 2.—; »Record«, en español, 0.60; »La Femme Élégante«, 1.—; »Les Grandes Modes de Paris«, 1.30; »La Femme Chic a Paris«, 1.60; »Les Enfants«, con moldes, 0.90; »Trés Chic«, 1.80; »Pictorial Review«, 1.20; »La Mode de Paris«, 1.90;.

Franqueo de impresos: certificado, 0.30.

Casa »EURASIA«

NUEVA YORK 3363

Buenos Aires

NAJSTARIJI ČEŠKOSLOVENSKI NOVČANI ZAVOD

M. SUCHAN

Buenos Aires

BOLIVAR 171

Novčane doznake u stari kraj

preko

Živnostenske Banke u Pragu

najvećeg novčanog zavoda u Češkoslovačkoj, sa glavnicom i pričuva od preko 400.000.000 čk.

i preko

JUGOSLAVENSKE BANKE u ZAGREBU

(prijašnje Hrvatske Zemaljske Banke)

Čuvanje novaca us 4 % ukamaćivanje

Menjanje novaca po najboljim tečajevima

Prodaja prekomorskih prevoznih

listova uz najniže cene.

Gramofonske ploče

hrvatske, srpske i slovenačke

PIŠITE PO CENOVNIK

VĚSTNÍK ČESKO-SLOVENSKÝ

ROČNÍK I.

Buenos Aires, 18 září 1926

Čís. 8

Vychází čtrnáctidenně

Redakční část řídí: Inž. R. KNAIBL, Rivadavia 1613

SLOVO KU DNEŠNÍ HOSPODÁŘSKÉ KRÍSI V ARGENTINĚ

V minulém čísle zmínili jsme se o obtížích, které v tomto roce naskytly se ve zdejší hospodářském životě v míře jaké dlouho není pamětníků. Naznačili jsme že se vyskytují hlasy aby domá- cí se vyskytují hlasy aby domá- průmyslová byla chráněna před cizí soutěží.

Dnes chceme aspoň zhruba nastínit podstatu tohoto hnutí a zároveň příčiny ze kterých vzniklo.

Až do let světové války byla Argentina státem výlučně zemědělským. Průmysl omezoval se téměř výhradně na zpracování zemědělských produktů určených k vývozu. (Maso, kůže, třísloviny, vlna atd.) kdežto v ostatních oborech nestačil ku krytí spotřeby vlastní (cukr, olej, konzervy etd.)

Válečná doba přinesla sebou nesmírné obtíže v zaopatření potřebných výrobků ze států súčastněných na konfliktu a vyvolala tím nutnost osamostatnit se od ciziny i v oboru výroby průmyslové.

Vysoké ceny obilí, masa, koží, zkrátka veškerých plodin a surovin, které válčící státy konsumovali, přivodili netušenou prosperitu odvětví přicházejících v tom v úvahu, na druhé straně však vyvolaly hlubokou krísi v ošech, které byly závislé na dovozu. Výsledkem toho byla velká nezaměstnanost, která stlačila mzdy právě v době kdy cena životních potřeb se mnohonásobila. To byla půda na níž vzklíčil vlastní průmysl Argentiny.

Z nesmělých počátků vyšinul se během krátké doby na výši, skutečně pozoruhodnou.

Uzavřením příměří byl ale další rozvoj podváznán. Soutěž zahra-

vaná plocha se zmenšila za posledních devět let o dva miliony hektarů.

Uvážíme-li nyní tyto skutečnosti a uvědomíme-li si svýšené požadavky, které klade vláda na obyvatelstvo po stránce daňové, aniž by při tom brala ohled na zhoršenou situaci hospodářskou, pak nás nebude překvapovati dojde-li v příští době k radikálním protestům proti dosavadnímu způsobu hospodaření.

Pokračuje příště!

VÍTĚZSTVÍ ČSL. LETCŮ VE FRANCI

Soutěž tak zvaných úsporných letadel konaná 15. srpna v Orly ve Francii, skončila se vítězstvím Čechoslováků. Pilot dr. Lhota vychází jako vítěz a odnáší si těžství na mezinárodním kolbišti. slovenský letecký průmysl, zastoupený Avii, získává třetí vítězství na mezinárodním kolbišti. Úřední klasifikace je tato: dr. Lhota 607.25 bodů, Fritsch 598.98 bodů, Descamps 587.15 bodů, Thoret 550.96 bodů, Opstal 474 bodů, wauters 407 bodů, sl. Lynnová 391 bodů, Lefolcalvez 171 bodů.

Při technických zhouškách dosáhl Dr. Lhota rekordu. Jeho letadlo vzneslo se do výše po 80 a půl m. Fritsch se ocitl na pátém místě s 93 metry.

Nejdůležitější soutěž byl závod rychlostní na trati Orly — Orleans a zpět s 20-minutovou zastávkou v Orleansu. Trať činí 191 kilometrů. Na prvním místě byl Francouz Descamps, průměrná rychlost 162.889 kilometrů, druhý poručík Thoret 154.504 km, jejichž lehká letadla systému Albert se tu velmi osvědčila, třetí Fritsch s průměrnou rychlostí 148.769 km, pak dr. Lothas nepatrným rozdílem 147.476 km. Následuje Angličanka Lynn se 126 km.

Na základě souhrnných výkonů se skládá první obecná klasifikace, v níž připadlo vítězství Fritsch 149.769 km, pak dr. Lhota ne-

schovi, Tato klasifikace se stala bezpředmětnou, když mezi 17. a 18. hodinou Francouzi Thoret a Descamps a Čechoslováci Fritsch a dr. Lhota znovu se rozjízдили k závodu o rychlost. Všichni čtyři si skutečně časy polepšili. Descamps dosáhl průměru 164.406 km, Thoret 160.161 km, dr. Lhota 149.824 km, Fritsch 148.084 km.

Chance československých strojů znočky Avia byly od počátku bré. Ve spolehlivosti a rychlosti měly nebezpečného soupeře v systému Albert, ovšem jednosadlovém, kdežto letadla československá jsou dvousedadlová.

KRÁLOVSKÁ OTÁZKA V MAĎARSKU NA OBZORE

Před nedávnom priniesly niektoré časopisy zpravu, ako čo bý v Maďarsku chystal sa rišský spraveca Horthy opustiť už v najbližšej dobe svoje miesto a prenechať vedenie krajiny predbežne bývalému arcikniežatu Jozefovi, ktorý by viedol záležitosti krajiny až do toho času kým by maloletý Otto Habsburg mohol prevziať kráľovský trón.

Možno, že sa tejto zpráve moc neverí, nakoľko v posledných rokoch boli sme priviknutí takéto zprávy častejšie počuť no predsa poznajme vnútornopolitické pomery terajšieho Maďarska nemôžeme len tak s veľkým gestom preísť nad touto stručnou zpravou k dennému poriadku.

Maďarska aristokracia a s ňou spoludržiacie malé zemianstvo ako aj dost hodná čiastka strednej vrstvy meštianskej rozhodne od prevratu stále sa usiluje dat na pretraz otázku kráľovskú, t. j. obnovenie maďarského kralovstva a obsadenie tohoto niektorým Habsburgom asiee Ottom synom to posledného kráľa Karla. Za uskutočnenie tohoto ideálu podniká sa všemožná agitácia tak vo vnútri zeme ako aj v zahraničí, a dovodí sa tým, že jedine obnovenie kralovstva môže v Maďarsku obnoviť právny poriadok a uplne

Doctor Med. N. V. MILOSLAVICH

Consultas de 3 a 6 h. p.m.

417 TUCUMAN 417

U. T. 0308 Retiro

konsolidovať rozhárané tamojšie pomery. Hlavné týmito dôvodami sa čule agituje v zahraničí asie preto, lebo mierová smluva direktne zakazuje obnovenie kráľovstva pomocou niektorého Habsburga a agitácia táto smeruje k tomu, aby zahraničie, hlavne verejná mienka prestala sa divať na otázku kráľovskú v Maďarsku ako na otázku medzinárodného významu, a aby verejná mienka zahraničná považovala znovu sriadenie inštitúcie kráľovstva za vec týkajúcu sa len samotného Maďarska, teda za vec čiste vnutor-nopolitickú.

Nám, ktorí bezprostredne susedíme s Maďarskom je ovšem nie jedno, že ako sa táto vec vyníma, lebo my veľmi dobre poznáme našich južných susedov a vieme ich umysly, ktoré oni skryvajú za otázku na prvý pohľad tak nevinnú. Symbol svatoštefanskej koruny, ktorý by reprezentoval korunvaný kráľ, znamená vlastne pre Maďarov, obnovenie integrity býv. Uhorska t. j. znovu dobytie resp. obsadenie častok uzemí, ktoré následkom mierovej smluvy pripadly nám, Rumunom a Juho-slovanom. A tu celkom jasne vidíme, že z nevinné vnutor-nopolitickéj otázky vyníma sa otázka čiste medzinárodná, nakol-

ko mierové smluvy tvorily mnohé národy a tak majú i záujem na tom, aby tieto mierové smluvy boli rešpektované a neboli zo strany premožených porušené.

Čo by znamenalo pre všetky národy, žijúce v býv. Uhorsku, obnovenie integrity tohoto, to je dnes každému veľmi jasné a známe. Znamenalo by to úplný zánik, úplné pomadarenie, lebo Maďarom o nič iného nešlo v minulosti a iste nejde ani v budúcnosti. To, že oni slubujú autonomiu každému národu zákonom zaručenú je pre nás vôbec nepostačujúca garancia, nakoľko máme veľmi smutné zkušenosti s národnostným zákonom z roku 1866, ktorý existoval na papieri, ale do praxe nikdy uvedený nebol, ač práve sme sa toho za úplných 50 rokov stále a stále domáhali. Ostatne my nechceme mať už s Maďarskom nič spoločného, lebo utvorenie samostatných štátov nám zaručuje samobytnosť nášho národa.

Musíme byť teda stále na pozore, aby sa niečo takého nestalo, čo by nám mohlo siahnuť na naše národné bytie a žitie, aby plány aristokracie maďarskej ostali len zbožnými žiadosťami, nikdy neuskutočnitelnými.

Osud kubanských Slovákov

Netečnost »nášho« československého konzulátu. Čo píše americké noviny »Obrana«.

V jednom z posledne nám došlých čísiel píše americká »Obrana« toto:

»Naším úbohým bratom na Kube vodí sa horšie, ako v Kanade. Ďaleko horšie. Tam nieto ani jedinej slovenskej osady, spolku. Nieto radu, zastancu, obrancu, moci aj tam má ČSR svoj konzulát a hoci Slovákov lífrujú jej pokútne agenti. Slovenská Líga má však tam niekoľko desiatok členov a mala by ich mať viacej, lenže nemožno od úbohých týchto trpitelov očakávať platenie príspevkov členovských, lebo ťažko rarobí živobytie. Spôsob registrovania, t. j.: Podávanie žiadostí o víza a pas, ako v Kanade. V Kube si prisťahovalec musí dať do anglickej reči preložiť starokrajové dokumenty a tieto v preklade predložiť americkému konzulovi. Dľa listov našich — prácu túto konal československý konzul — ale len pre tých a tým, ktorí mohli za prácu zaplatiť 20—30 dolárov, totiž, ktorí boli dosť šťastní dostať tento obnos,

čo pôžičku od priateľov a známych v Amerike. Iní nemohli ani pomýšľať na podanie žiadosti o vízum. My sme týmto konali prácu alebo úplne zdarma, alebo za malý nepatrný poplatok, ale najviacej úplne zdarma a to v desiatkach pádov a konal ju náš starý pracovník br. Koreff. Najväčší poplatok, ktorý sme dostali za túto prácu od jednotlivcov, obnášal 4 doláre.

Keď sa však o tejto našej nežistnej práci dozvedel tamojší čl. konzul — našiel hneď spôsob znemožnenia a to tým spôsobom, že odoprel predložiť, alebo prepísať československý pas tým, ktorí si potrebné dokumenty zadovážili, čiže ich prekladal u Lígy. Protestovali sme u vyslanectva, ale škoda bolo práce, písania a poštového. Bola nám daná odpoveď, že konzul má to právo a že si ho berie a to všetko. O tomto podáme konečne zprávu, keď dostamene dokazy.

Kalvária nášho ľudu je tam hrozná. Žijú tam úboho a nejedna naša statočná, poctivá slovenská žena, slovenské dievča — dostane sa neraz — do tamojších

R Ů Z N Ě Z P R Á V Y

—o—

ZÁLEŽITOST «COLONIA DO-RA» dostala se konečně na správnou cestu. Náš zástupitelský úřad podjal se úkolu vyšetřiti věci důkladně a rozeslal již dotazníky, které budou pak zpracovány a výsledek sdělen na příslušná místa. Tím bude ona neblahá záležitost jednou pro vždy vyřízena. A že výsledek vyšetřování dá za pravdu nám o tom nepochybujeme ani dost málo.

\$ 150.000.000 bylo povoleno argentinskou vládou na veřejné práce, které mají být provedeny v nejbližší době, podle plánu vypracovaného ministerstvem.

Při dnešní nezaměstnanosti zaslужuje tato zpráva jistě povšimnutí. Jenom kdyby podobných bylo více.

SNÍŽENÍ CEN ZA DOPRAVU KUKURICE

F. C. C. A. vydala oběžník, v němž ohlašuje, že za účelem podpory pěstění kukuřice snižuje na polovic ceny za dopravu kukuřice určené k setbě. Připojuje pak praktické pokyny a rady jakým způsobem je možno docílit u kukuřice lepších výtěžků než obvykle. Zlevnění dopravy kukuřice na semeno je v tom ohledu nejúčinnějším prostředkem, aby co možná brzy zavedeny lepší a výnosnější druhy této důležité plodiny.

ATENTÁT NA MUSOLINIHO

Už po třetí měl Mussolini příležitost ukázat, že je chladnokrevný. Puma hozená po něm neudělala mu nic. Za to čtyři jiné osoby, kterým nebyla adresována, byly odvezeny do špitálu.

Strážce atentátu půjde do vězení. Mussolini dostane spoustu blahopřání, přejných telegramů, fašisté budou mít proč dělat manifestace.

Litujeme, že nemůžeme předpovědět jak to dopadne po čtvrté.

CUKR Z PILIN

Tento měsíc sejdou se opět v Londýně chemikové celého světa. Na občasných svých sjezdech uspořádají vždy jakýsi přehled no-brlohov. — Bolo by aj tam treba poslať zástupcu, aby pomery vyšetřil a hl'adel docieľiť nápravu. — Lenže nieto groš.

Do Mexika a Južnej Ameriky

sme nemohli a neboli vstave zasiahnuť, hoci aj to by bolo treba. «vinek, bývajú predvádané nejnovější vynálezy, a skutečně dobré z nich docilují okamžitého uplatnění a rozšíření. Letos bude prakticky vyzkoušen vynález vpravdě senační, totiž výroba cukru z — pilin. Tento neuvěřitelný fakt lze prý dokázati hned několika methodami, pomocí roz-toku kyseliny solné. Při tom lze prý pracovati s malým nákladem, neboť ze 100 kg suchých pilin možno získati 65 kg cukru. Jedná-li se o náhražku cukrovou — neboť čistý, pravý cukr touto cestou není vyrobiteľný — která je zdraví lidskému neškodná, znamená to veliký pohyb obchodu i průmyslu vůbec. Je tedy pochopitelno, že spousty zájemců již netrpělivě očekávají výsledky londýnského chemického sjezdu.

Co tomu budou říkat ale naše žaludky je ovšem jiná otázka. Aspoň ty piliny co jsme »zkrmili« ve »válečném« chlebě nám šly po čertech málo k duhu, a proto pokud to půjde budem se držet raděj starých cukrů z řepy a třtiny.

NEZAMĚSTNANOST

V ČSL. REP.

Dle úředních zpráv z Prahy je tou dobou v republice 70.000 nezaměstnaných a 130.000 dělníků pracuje jen několik dnů v týdnu. Nejvíce jsou postiženy obory kovodělný, chemický a textilní.

Vláda snaží se odpomoci tím, že chce provést různé veřejné práce na něž má být povoleno 600.000.000 Korun.

Kromě toho bylo rozhodnuto vypláceti podpory v nezaměstnanosti ještě po další čtyři měsíce.

CHCETE DE MEXIKA?

Tak si to musíte zařídit tak, aby Vám při příjezdu tam zůstalo v kapse aspoň 20 \$. Mexická vláda vydala totiž výnos, dle něhož každý přichází do Mexika musí zaplatiti poplatek 20 \$ v okamžiku kdy se vyloduje. Jinak nebude vpuštěn.

NĚMECKO BYLO PŘIJATO DO SVAZU NÁRODŮ.

Po dlouhých rozpravách a nekonečném váhání, došlo ku přijetí Německa do Svazu Národů.

Přijetí bylo jednomyslné. Zdálo by se tedy, že duch nepřátelství mezi bývalými účastníky světové války je tím už na vždy zžehnan. Do jaké míry - to ukáže budoucnost.

AUSTRALIE

Snahy po zvýšení produkce bavlny. Australský ministr obchodu a cel prohlásil, že za účelem povzbuzení pěstování bavlny v Australii vláda zamýšlí požádati parlament o povolení premii 1½ d. za 1 libru zasetého semene bavlny na dobu pěti let. Pravděpodobně málo lidí v ostatní australii si uvědomuje, jak rychlý byl vzrůst pěstování bavlny v Queenslandě. Vzestup produkce bavlny proti roku 1925 charakterisován 18¾ mil. liber. Trvalá sucha a menší deště pravděpodobně letos vykonají svůj materiální vliv na sklizeň bavlny, avšak jest to pouhé časové opoždění. Nyní, když pěstitelé obdrželi premie, na které čekali, budou nutné práce provedeny pravděpodobně v daleko větším měřítku nežli kdykoliv dříve. Ovšem v Australii je velmi málo přádelen, avšak, jak se proslýchá, má býti vybudováno více textilních továren. Premie nepochybně tuto tendenci posílí, ač tím nikterak nebudou umenšeny obtíže anglického průmyslu lanksshireského.

Argentinskí bavlnáři mohou v tom najít slabou útěchu, že se jejich australským kolegům za čas povede stejně jako jim dnes. Ovšem že jenom tehdy jestli australská vláda po úspěšné propagandě nechá svoje bavlnáře doplácet na jejich sklizeň.

—o—

HISTORIE CIRKEVNÍHO BOJE V MEXIKU (Dokončení)

Hierarchie vzdorovala deset let a utržila si nenávist mexických vlastenců tím, že přivedla francouzskou intervenci Napoleona III. a osudnou habsburskou monarchii. Když roku 1867 Maximilian padl zastřelen popravni četou na návrší u Queretara, bylo rozhodnuto, že politické ideje devatenáctého století vstupují vítězně do země Montezumovy.

Generál Díaz byl jako prezident autokrat, ale i on se obával zasahování církve do státních záležitostí a podržel reformní zákony v platnosti. Ale našly se vytáčky a podskoky. Aby se tyto zákony obešly titul k církevnímu majetku byl zapsán na jméno některého vynikajícího katolika s tichým dorozuměním, že on drží majetek jako svěřenství ve prospěch církve. O těchto úskocích se ovšem vědělo a bylo poukazováno na to, že se divně shodují s katolickým hlásáním pravdy a poslušnosti. Často povstala komická situace

tím, že držitel svěřenství začal sám nenávidět klam, co měl pro sebe zapsáno si nechal, a církev zůstala na holičkách. A tak podle církevního nazírání hříšné sobectví oloupilo církev, podle ústavy z. r. 1857 byl poškozen stát.

Ponejvíce vlivem Diazovy choti vyrůstal mezi církví a státem modus vivendi, takže za posledních let Diazovy vlády tyto zákony nebyly důsledně prováděny. Církevní zvony hlaholily jako dříve, farní školy se šířily a náboženská procesí se objevila zase mimo kostely.

Revoluční doba 1911-1920 byla pro církev cestou slzavou. Účel revoluce byl politický — demokratická vláda — a sociální — rozbití pozemkového feudalismu a osvobození venkovských peonů; teprve za Obregona připojilo se hnutí dělnické. Církev byla hlavní oporou pozemkového feudalismu a revolucionáři v ní viděli svého nepřítele. Byly spáchány četné ukrutnosti a v letech 1913-15 biskupové, kněží, mníši a jeptišky prehalí a skrývali se, aby zachránili život. Aby ve venkovském obyvatelstvu zničili haždou stopu pověřeného strachu, revoluční generálové nejraději ubytovali své vojáky v kostele, i s ženami, které v Mexiku obyčejně provázely své bojovníky, a pak se v kostele jedlo, pilo, hrálo i spalo. A když peon viděl, že se země neotevířela, aby pohltila tuto chášku, a že z nebe nesjel blesk, aby potrestal tuto svatokrádež, uvěřil, že jeho kněz byl podvodník.

Když boje byly skončeny, církev získala zpět něco ze ztracené půdy. Ve středním Mexiku na mnohých místech začaly zvony hlaholit o páté hodině ráno a po dvě hodiny nebylo klidu. Zase byly zakládány kláštery mnichů a jeptišek. Ačkoli v severních mexických státech církev se obmezila na středoškolskou výchovu, v Pueble, Michoacan a Jalisco udržovala obecné školy zákonem zakázané. Neutrální pozorovatelé viděli však pro ně dobrou omluvu: světské výchovy nebylo, aby zmohla svůj úkol, a světské školy nebyly vybudovány, aby mohly přijmouti všechny děti.

Mezitím množí se znamení, že ecclesia militans v Mexiku upadá. Jako v jiných zemích ozývají se nářky nad nedostatečností kněžského dorostu. Výchova kněží se nezdokonaluje, spíše naopak směřuje více k víře, která se na nic netáče, a slepému fanatismu. V

nově povstalých báňských a průmyslových distriktech církev nezapustila již kořenů. Uvádějí se čísla nekřtěných a ještě více těch, kteří nedbají o náboženství vůbec, neřku-li o ušní zpověď. Zaručeně roste nesnášlivost a povstávají třenice mezi katolíky na jedné a protestanty a jejich americkými misionáři na druhé straně, a v těchto svárech opravdové náboženské citění buď upadá nebo se zdívá v náboženskou zášť.

Do takového ovzduší zasahuje prezident Calles mocně svými dekrety. Profesoru wisconsinské university Rossovi, který si zajel na studijní cestu, řekl tam usedlý americký obchodník, sám katolík: »Nevěřím, že je v Mexiku více než 10.000 vlivných mužů. Je snad pravda, že 95 procent všeho obyvatelstva jsou katolíci, ale mám za to, že ani 25 procent z oněch desíti tisíc vlivných mužů nejsou katolíci. Řekl bych, že asi tisíc jich, t. j. 10 procent, jsou katolického vyznání. A jsem zcela jist, že ohromná většina vlivných mužů v Mexiku by velmi rozhodně potírala každý zákon, který by měl za účel vrátit církvi její dřívější majetek. A mezikový ředitel škol řekl témuž profesorovi: »Liberálové netvořili nikdy více, než čtvrtinu dospělého obyvatelstva v Mexiku, ale mezi nimi jsou tři pětiny všech mozků v zemi, které něco vědí a znamenají. Ať církev zanechá svých opovážlivých nároků a věnuje se svému pravému úkolu, hlásati a pěstiti, náboženství, a všechny výmínečné zákony proti ní namířené brzo smizejí. Ať se smíří jako církev v jiných zemích se spolumytím civilní vlády, které sama neovládá. Ať uzná, že sama nemůže mítí monopolu na vlivy, které utvářejí a vedou mysl občanstva, a stát nebude déle nucen, aby byl proti ní na stráži.«

—o—

OBRAZKY ZE SOVĚTSKÉHO RUSKA..

Stačí poměrně krátká nepřítomnost v sovětském Rusku, aby denní pozorovatel po návratu našel tam několik změn, často dosti zajímavých a zábavných.

Manipulace celní a pasová na hranici polsko-sovětské se poněkud zdokonalila. Frekvence je celkem dosti nepatrná, neboť vlakem, který přijíždí na hranice třikrát týdně, přechází do Ruska asi sto a někdy i méně cestujících. Jsou to většinou diplomatictí kurýři států, jako je Anglie, Italie, Polsko, Československo, Rakousko, SSSR., sem tam nějaký

Američan nebo Američanka, vračející se vystěhovalci, političtí vystěhovalci a v létě vracející se členové cizozemských zástupitelských úřadů v sovětském Rusku kteří dleli na západě na dovolené.

Celní prohlídka je nyní velmi důkladná, a to jak na straně polské ve Stolbech, tak i na straně sovětské ve stanici Něgorjevoje. Sovětské celníci pasou zejména po textilních, po přepychových dámských předmětech, jako jsou voňavky, hedvábné punčochy, jemné prádlo, jemné látky, taková obuv a pod. Od letošního jara tyto předměty podléhají vysokému dovoznímu clu, které je vskutku prohibiční. Tyto věci se nyní do Ruska dopravují v malém měřítku a většinou podloudně. Osoby z privilegovaného diplomatického světa prohlídce ovšem podrobeny nejsou, neboť mají zvláštní listiny, vyhotovené sovětskými zástupitelskými v cizině, které výslovně od prohlídky osvobozují.

Revisi pasovou provádějí orgány G. P. U., to jest státní politické správy. Práce ta je celkem velmi snadná, ježto povolovací řízení při vstupudo SSSR je přísné aby cestující nebyli rušeni při a počet cestujících nevelký. Pohraniční úřad dostane předem aviso, komu bylo visum uděleno a zaznamenává skutečný přechod. Pasy jsou vráceny teprve po nastoupení do vlaku, průvodčí vlaku je však ihned zase odebere, případně noční revisi.

Něčím nezvyklým pro západoevropského cestovatele je také práce nosičů zavazadel na sovětském pohraničním nádraží, ve které se uplatňují zásady nikoli individuální, nýbrž kolektivní. Nosiči tvoří tak zvaný artěl, pracují společně a když přijede polský vlak, vynášejí zavazadla z vlaku i ze zavazadlového vagonu bez ohledu na to, přeje-li si toho cestující čili nic. Nosí zavazadla do celní síně, ukládají je postupně a pak je odnášejí podle toho, jak jim cestující ukáží svá nová místa v sovětském vlaku. Za tyto nosičské služby se vybírá pevně stanovená taxa. Z velkých zavazadel platí se podle váhy, z menších zavazadel podle počtu kusů. Ztráty zavazadel není se třeba obávat, neboť artěl je ručitelem. Novinkou na sovětských stanicích je letos lepší organizace a větší rychlost při pohraniční proceduře. Kdežto dříve bylo nutno kupovati lístek a platiti za zavazadla někde půl kilometru od stanice, jsou nyní poměry lepší. Pokladna

listková a zavazadlová byla zřízena bezprostředně vedle celních místností. Co s týče jízdy vlakem, je v ruských vagonech stejné pohodlí, jako bývalo dříve, čistota je i pro západoevropského člověka celkem přijatelná, rychlost vlaku dobrá. Trať od hranic do Moskvy, která měří 800 km. vlak urazí za 15 hodin, při čemž prvých 80 km. jede vlak rychlostí lokálky a teprve od Minsk jako rychlík. Spací a restaurační vozy jsou připojeny. Železniční sazby odpovídají přibližně cenám ve státech se zlatu a předválečnou valutou.

Po úrodných a dokonale obdělávaných lánech v Československu, po velkých obilních a lučních plochách v západním Polsku působí severozápadní Rusko dojem velmi chudé. Jedině sovětská Bělorus kontrastuje kolem Minska s polskou Bělorusí a to v ruský prospěch. Jinak však políčka podél celé historické cesty Napoleonovy jsou ve stavu velmi bídém, obilí je nízké a řídké a zřejmě cítíte, že tento velký pruh země je v sovětském hospodářství stále pasivní polžkou. Ani velká stavení, vesměs dřevěná, ani nádraží nelze srovnávat se západem. Vždyť i nádraží polská jsou již jakž takž upravena, mnohá dokonce vkusně ozdobena květinami ve visících koších. Zde však ve srovnání s léty uplynulými vidíte jaksi horší úpravu a horší vnější čistotu, přes to, že železniční tarify byly nedávno zase zvýšeny, aby komisariat železnic nemusil žádati dotace z běžného rozpočtu.

A proto, přijedeme-li po delší přestávce do Moskvy a nalezneme ji zase o něco méně úpravnou, než byla dříve, shledáme-li, že nádoby na pouliční smetí slouží nikoli k ukládání, nýbrž k rozšiřování nečistoty, vidíme-li izvozčky do nemožnosti špinavé, ulice zaprášené a neudržované v pořádku, musíme to přičísti jakési ochablosti vůle, letargu, nedostatku onoho entusiasmu, který byl zde patrný v mnoha věcech ještě do nedávna. Vskutku Moskva je dnes mnohem méně sympatická svým zevnějškem, než byla ještě před dvěma léty. Tehdy se mnoho opravovalo a přivádělo do pořádku tempem dosti rychlým. Dnes je toto tempo značně lenivější, a co hlavního, opravuje se to, co se již opravovalo před třemi léty. Mezi jinými stavbami také dům odborových svazů, z jehož sálu byla za poslední léta vynášena mrtvá těla všech padlých vůdců

revoluce, počínajíc Leninem a končíc Dzeržinským. To ukazuje na povrchnost rekonstrukční práce, na zbytečné mrhání prostředky, na jistou ledabylost, nedostatek kontroly. V jiných odvětvích státního a veřejného života nalezneme zjevy podobné. Režim velkého šetření je patrný i na zevnějšku lidí. Také ten, kdo nesouhlasí s třetím módem v západní Evropě, musí říci, že nedostatečná textilní produkce sovětského průmyslu je stále nepřipemnější. Člověk evropsky oblečený je tu vzácností. Dobré a trvanlivé šaty slušného střihu jsou stále příznakem nepmanství buržoasních sklonů a pod.

Velmi dobrá je dnes moskevská pouliční doprava. Tramvaj jezdí všemi směry dosti rychle, zastávky jsou krátké. Mimo to v hlavním městě jezdí velké množství autobusů, které spojují Moskvu s výletními místy. Taxametry a nájemné automobily lze nyní najmouti za přijatelné ceny. Na tomto poli hospodářské oddělení moskevského sovětu se opravdu činí, aby zdolalo nároky obecnosti. Rozhodně pouliční doprava je daleko rychlejší, než na příklad v Praze. Při velké rozsáhlosti Moskvy má to mimořádný význam. Kontrola v dopravních vozech je důkladná, podléhá jí jak obecnost, tak služební personál. Zajímavé je, že v moskevských autobusech provádějí kontrolu také mladé dívky. Tyto dívky, které jsou často nadřizeny mnohem starším průvodcím, vedou si velmi energicky, klidně a způsobilně, jejich autorita je značná, jsou vážné až k přísnosti a často půvabné až k nebezpečnosti.

Také jiná moskevská zvláštnost posledních let nenávratně mizí. Je to pověstné společné koupání mužů a žen bez koupacích úborů. Ať nyní zajdete kamkoli, všude uvidíte, že nahých koupajících se žen rychle ubývá. Jen muži ostentativně drží se této módy a jsou ted provokativním živlem. Dámské koupací oděvy mají ovšem daleko do deauvillských, ostendských a biaritzských. Jsou šité vesměs rukama svých nositelek, z látek, které nejsou ani přiléhavé ani elegantní. Z bývalých půvabných stvoření rajske krásy nadělaly tyto oděvy jakési neforemné balíky.

Koketerie však tyto balíky neopustila. Je zjevno, že je to z nouze etnost a že loni pohybovaly se daleko volněji než letos. Leč přes to bojují proti vyzývavým

pohledům mnohých mužů aspoň touto zbraní. Zdá se, že p lší léta ženy svůj boj vyhraji a že sovětský státní průmysl bude nucen otevřít nové odvětví textilního průmyslu, totiž výrobu látek vhodných na koupací obleky.

Co do kultury účesu jsou sovětské ženy daleko za západním. V době občanské války a tyfové epidemie byly zde téměř všechny dívky a také většina žen ostříhány. Dnes počet ostříhaných je rozhodně menší než počet neostříhaných. Také tady je patrné, jak málo sovětských žen jezdí do ciziny. Mezinárodní frekvence by zde jistě způsobila revoluci. Zatím sovětské ženy nevědí, co je to moderní mikado, Vackovy salony a pod. Rozhodně se to však dovědí, jakmile cena zahraničního pasu, která nyní činí 300 rublů, bude snížena, nebo jakmile zde budou rozšířeny módní žurnály ze západu.

SPOLKOVÉ ZPÁVY

—o—

VÝBOROVÁ SCHŮZE DĚL.

SDRUŽENÍ konaná dne. 4. září v hotelu «Constitución» probírala důležité přípravy ku pořádání zábavy na den 11. září. Přečten a probrán dopis zaslaný předsedovi Děln. Sdružení, panem Viktorinem, jakožto vystěhovaleckým komisařem k vysvětlení některých bodů resoluce, jež Děln. Sdružení zaslalo na ministerstvo Soc. Péče v Praze a výborová schůze se usnáší na následujícím, aby konečně bylo jasno v naší kolonii co se týče tohoto úřadu:

Panu Viktorinovi jako vystěhovaleckému komisaři, zašle se dopis se žádostí, aby přišel na členskou schůzi Děln. Sdružení, a podal zde jednak prohlášení jak vlastně s tímto úřadem je to zde, jednak podal přednášku x čem a kdy je třeba vystěhovaleci na tento úřad se obracet. Dále usneseno aby členská schůze Děln. Sdružení se konala v neděli 6. září o 3. hod. odpoledne.

ZÁBAVNÝ VEČER DĚL. SDRUŽENÍ vydařil se nad očekávání. Dle prodaných vstupenek bylo přítomno na 250 osob. Dělnické Sdružení děkuje srdečně všem, kdož jakýmkoli způsobem přispěli na základní fond pro dělnickou činnost Sdružení.

Děln. Sdružení.

ČLENSKÁ SCHŮZE

DĚL. SDRUŽENÍ

se koná v neděli dne 26. září o 3. h. odpoledne v hotelu «Constitución»

calle Lima y Pavón (naproti parku Constitución). Vzhledem k tomu, že na schůzi bude pozván pan Viktorin jako vystěhovalecký komisař, zveme na tuto schůzi naše krajany.

Členové Sdružení přineste sebou legitimace a všichni v čas na místě.

Výbor.

JEŠTĚ PRO POZŮSTALÉ

PO J. MITÁČKOVÍ

Po uzavření sběrací listiny ve prospěch vdovy a sirotek po Janu Mitáčkovi ještě darovali.

Karel Zeman, \$ 5.—; Rost. Průdek, 2.— F. Tom. Janík, 5.—; Josef Kadlček, 1.—; N. N., 1.— celkem \$ 14.—

Úhrnem tedy bylo odvedeno čl. konsulátu \$ 142

PRVNÍ ČSL. PODPORUJÍCÍ

SPOLEK v BERISSO

vzdává díky panu J. Vybíralovi, majiteli pekárny v Berisse za ochotně darované pečivo a cukrovinky pro buffet u příležitosti divadelního představení pořádaného dne 4. t. m.

— —

Stran dopisů týkajících se spolkových záležitostí žádá se, by tyto byly zasílány na adresu Petr Pošta, Pasaje Wilde 37, Berisso.

— —

Členská schůze konati se bude v sobotu dne 18 t. m. Účast všech nutná. (v místnostech Ruské Jídelny calle Nueva York).

Výbor.

—o—

Z CIZÍHO HUMORU

Nedorozumění: Opilý jde v noci domů a potká se s ponocným: »Ani byste nevěřil, jak těžko se mi jde domů.« Ponocný odpovídá: »To si dovedu představit, jsem taky ženatý.« — Drzost: Ševcovský učeník dává pořadný výprask malé své sestřičce a mimojdoucí pán mu povídá: »Chtěl bych být, kluku, tvým otcem.« Kluk ševcovská mu odpoví: »Promluvte si s maminkou — je vdova.« — Meteorolog: »Ale, pane profesore, proč pak si v tom psím počasí nevezmete s sebou deštník?« — »Mlčet! Prorokoval jsem na dnešek slunečno — jak si mohu brát tedy s sebou deštník.« (Lustige Blätter.) — Zlomyslná omluva: Známa herečka šla na procházku se svým psem do parku a potkala tam svou úhlavní sokyni, která měla nový kožíškový plášť. Pes skákal přátelsky kolem sokyně a jejího nového pláště. Majitelka psa jej omlouvala s nejlíbeznějším úsměvem: »Odpusťte mému Fidovi, ale on tak strašně rád jde na králíky«

ZASLÁNO

Santiago de Chile, v září.

Pane redaktore »Gospodarstva«.

Jsem zde krátkou dobu, ale stačila, abych poznal členy jistě velice řídké šeskoslovenské kolonie. I zde se dozvěděli o těch všelijakých skandálech a skandálečkách, vyvolaných dvojicí »Internationale« — »Jihoameričan«.

Pouze nevěděli, čeho vlastně ona dvojice představuje. Nyní to vědí.

Vždy k službám, zdraví Vás

R. Soran.

**PREDPLATNE A DROBNÝ
ROZPRODEJ U:**

BUENOS AIRES: »Eurasia«, Nueva York 3363 (Devoto).

M. Suchan, Bolívar 171 (u Centru grada, 1 c. od Plaza Mayo).

Grubasevic Jorge, Suárez 410 (na Boei).

BERISSO (Ensenada), Alberto Slovenik, N. York 4865.

BERISSO. Stapie Petar, Montevideo 493.

COMOD. RIVADAVIA: José Antos, Y. P. F. Kmo. 3.

CORDOBA: Antum Horvat, Entre Ríos 2924.

DOCK SUD: Lekarna Huspaur, F. Quiroga, 1181.

MONTEVIDEO (R. O.) F. Hermann & Cía., Piedras 419

MONTEVIDEO: E. R. Alaguih, Cerro, Barcelona 109.

P. ROQUE SAENZ PEÑA: Dusan Svorecan.

RESISTENCIA: Juan Ruzic-Nezica, Col. Margarita Belén.

ROSARIO: Juan L. Milicie, Cevallos 2135.

TANDIL: Petar Pavlovic, Cantara Albión.

Knjizara Grubasevic, Suárez 410 ovlastena je, da naplacuje za nas pretplatu i pribire te naplacuje oglase za GOSPODARSTVO.

KOLPORTÉRI:

Jednotlivá čísla »VESTNIKA« lze obdržeti v prodejnách.

Calle Corrientes 308

Calle 25. de Mayo 482

CENA 15 Cts.

Un libro sensacional

Recetas y procedimientos útiles, o Manual de la aSlud.

— Nociones teóricas y prácticas indispensables para preparar y emplear medicamentos caseros. — Yervas medicinales de uso constante. — Revela el maravilloso secreto de cómo una mujer puede curar a su esposo, padre o hijo, del vicio de la bebida sin el conocimiento de éstos.

GRATIS remito prospecto de las materias que contiene el libro. Pídalo a su autor: Prof. B. Muratti, Reconquista 1720 (Arroyito). Rosario de Santa Fe. — Precio: \$ 5.—

DĚLNÍCI A ŘEMESNÍCI!

VÍTE-LI O NĚJAKE PRÁCI SDĚLTE TO IHNEĎ PANU
SUCHANOVÍ ABY TAM POSLAL ZASE NAŠE KRAJANY!

Dr. JORGE DEL RIO
Advokát

udílí veškeré porady v záležitostech právních (smlouvy, pohledávky, mzdové spory, dlužní úpisy, úrazy, pojištění, etc.) našim krajanům zdarma.

Porady od 2 do 6 hod.

Bs. Aires Bolívar 171 I. p.

Radioaparáty

všech druhů dodává a opravuje za ceny mírné. Dotazy též písemně zodpoví.

Luis Hloucek, Chile 1634

ZUBNÍ KLINIKA

Suipacha 548 - 3 poschodí

Bezbolestné léčení všech ústních a zubních nemocí (hnisání okostnice) v několika málo návštěvách.

Porcelánové plomby. \$ 5.—

Platinové plomby .. \$ 5.—

Zlaté 22 kar. plomby .. \$ 10.—

by \$ 10.—

Lité korunky, masí-

vní dto \$ 20.—

Chrupy zaručené priléhající od \$ 50.— vyše.

Ordinae od 2 do 7 hod.

ZUBNÍ ATELIER

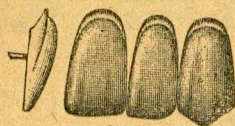
Dr. Mánuel Muchnik

dentista operáter

Calle Viamonte 2314 - I. pos.

Telefon: Juncal 2447

Ordinuje v pondělí, středu a pátek od 2 do 10 večer.

248

Plombování zubů del nejnovější metody. Umělé zuby zlaté i v kaučuku. Práce zaručeně dobrá a trvanlivá.

PRVNÍ
ČESKOSLOVENSKÝ ZÁVOD KREJČOVSKÝ
v BUENOS AIRES

Poskytuje P. T. p. p, krajanům největší výběr prvotřídních naglíkových látek.

Po dobu sprna, a září obleky dle míry odpovídající všem požadavkům moderního střihu ZA SNIŽENOU CENU

F. JURENA

Suipacha 879

Čechoslováci!

Lodní lístky - Poukazy - Korrespondence - Rady

OBRATTE SE NA NAŠI KANCELÁŘ

„MEDDA“ SPOLEČNOST PAROPLAVEBNÍ a OBCHODNÍ

SARMIENTO 402

BUENOS AIRES

FILOMENA BÍLKOVÁ

PRVNÍ A JEDINÁ ČSL.

Specialistka a porodni asistentka ve všech ženských nemocech

DIPLOMOVANÁ NA KLINICE Y PRAZE A V Bs. AIRES

Calle GAZCON No. 509

U. T. 63 Almagro 0332

Ordinuje od 1 do 5 hod.

Lékař k dispozici

Příjmou se pensionistky

"SKLEROLSYRUP"

Prof. Dra. Mladějovského

jest světznámým a nejlepším prostředkem
proti

ZKORNATĚNÍ TEPEN

Importéři: F. Hermann & Cia.

MONTEVIDEO, Pledras 419

Rozdělovna a sklad:

BUENOS AIRES, Alsina 533

VÁŠÍ RODINU

nejlépe Vám sem z vlasti do-
pravi stará a osvědčena firma

M. SUCHAN

BUENOS AIRES

BOLIVAR 171

Compañías de Navegación

HAMBURGO SUD AMERICANA HAMBURGO AMERIKA LINIE

Najnoviji vozni red:

23	Septembra	BADEN
29	"	MONTE SARMIENTO
12	Oktobra	CAP POLONIO
14	"	BAYERN
19	"	CAP NORTE
11	Novembra	MONTE OLIVIA
20	"	WÜRTTEMBERG
25	"	ANTONIO DELFINO

POZIVNE PREVOZNICE, izdajemo za poziv obitelji is ko-
jegagod mjesta u Jugoslaviji.
Treći razred nudi putnicima sve pogodnosti, koje je stvo-
rila najmodernija tehnika u brodogradnji. — Za obitelji
sa djecom kabine. Umjerene cijene.

A. M. Delfino y Cia. (S.A.), Reconquista 335

KREJČOVSKY MÓDNÍ ZÁVOD

VKUSNÉ OBLEKY \$ 80 a výše

ELEGANTNÍ SVRCHNÍKY \$ 75 a výše

MÓDNÍ KALTHOTY \$ 25 a výše

dle míry

Velký výběr pravých vlněných látek importovaných přímo
z Československa

JOSEF SVĚTLÝ

AYACUCHO 1524

PŘEDPLÁCEJTE A ODPORUČUJTE VŠEM

"VĚSTNÍK"

ČESKOSLOVENSKÝ

Hotel Restaurant "Patra"

— pí —

Josefy Vašickové

Estados Unidos 264

U. T. 37 Rivadavia 7789

Výhodné ubytování

Laciná a chutná kuchyně

VŽDY ČERSTVÝ NÁČEP
TÉŽ OPATŘOVÁNÍ PRÁCE

OBRACEJTE SE VE VŠEM

NA FIRMU

Buenos Aires

M. SUCHAN

Bolivar 171

Jedina Československa Ljekarna u Južnoj Americi Mgr. Farm. Franjo HUŠPAUR

farmaceutik diplomiran u Pragu i Buenos Airesu bivši vogja
Kralj Ljekarne u Crnoj Gori, i upravitelj bolnice u Nemačkoj
Bolnici u Buenos Airesu.

OSOBNOST posluhuje cijeli dan, a negjeljom dopodne;
BESPLATNO dava savjete i upute u ljekarni i pismeno;
STAVIO SE u vezu sa izvrsnim liječnikom SLOVENOM;
tako da možete u toj domaćoj ljekarni naći svaki čas i za
svaki slučaj potrebnu pomoć. Obračajte se dakle na nju sa
svim povjerenjem, osobno ili pismeno.

Dis kretnost zajamčena!

FRANJO HUŠPAUR

Bs. Aires, Isla Maciel — Dock Sud, calle F. Quiroga 1181-83

NEJSTARŠÍ ČESKOLOVENSKÝ PENEŽNÍ ZÁVOD

M. SUCHAN

Bs. Aires

BOLIVAR 171

Zasílá peníze do vlasti

prostřednictvím

Živnostenské Banky v Prazenejvětší bankovní instituce v Rep. Československé již kapitál
a res. fondy převyšuje Kč. 400.000.000**ÚSCHOVA PENĚZ**

se 4 % sůročením

Veškeré vklady jsou uloženy k opatrování ve
státních a prvotřídních bankách**Gramofonové desky**

ŽÁDEJTE CENNÍK

České, slovenské a polské

BANCO HOLANDES
de la AMERICA del SUD

FILIÁLKA BUENOS AIRES

Bmé. Mitre 300

Agencie I. Corrientes 1900

PROVÁDÍ VEŠKERÉ
BANKOVNÍ OPERACE

do kteréhokoliv místa světa

PŘIJÍMÁ VKLADY NA 5 % ROČNÍ ZÚROKOVÁNÍ

VKLADY DĚTSKÉ SPOŘITELNY JSOU ZÚROKO-

VÁNY 6 % ROČNÍMI ÚROKY.

ČTVRTLETNÍ PŘÍPISOVÁNÍ ÚROKŮ

LODNÍ LÍSTKY!**Páni Čechoslováci****kupujte lodní lístky v naší kanceláři!****RECONQUISTA 416****NEJVĚTŠÍ ZÁVOD - Založený před padesáti lety**

DOCILITE NEJLEPŠÍCH CEN

ZASÍLÁME PENÍZE

BEZPLATNÁ ÚSCHOVA DOPISŮ

POZOR!!!! Obratťe se na nás stran přeplavních lístků které obdržíte za nejlevnější ceny jak nikde jinde

NEOPOMENTE

RECONQUISTA 416

"MEDDA Ltda."

BUENOS AIRES